

Suomen Urologiyhdistyksen asiantuntijalausunto koskien ympärileikkauksia

Asia: KAA 1/2019 vp Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/KAA+1/2019>

Viitaten Eduskunnan lakivaliokunnan pyyntöön 19.12.2019 koskien poikien ympärileikkauksia ja tyttöjen sukuelinten silpomista kieltävän lain valmistelua Suomen Urologiyhdistys toteaa seuraavaa.

Poikien ympärileikkauksia tehdään Suomessa vain lääketieteellisillä syillä julkisen terveydenhuollon sairaaloiden lastenkirurgisilla ja kirurgisilla poliklinikoilla ja leikkaussaleissa. Suomen Lastenkirurgiyhdistys Sulamaa-seura r.y. on tehnyt kannanoton ei-lääketieteelliseen ympärileikkaukseen 26.11.2014 (<https://www.lastenkirurgiyhdistys.fi/suomen-lastenkirurgiyhdistys-sul/>) ja tiettävästi antaa nyt tuoreen asiantuntijalausunnon lakivaliokunnalle.

Aikuisten miesten ympärileikkauksia tehdään julkisen terveydenhuollon sairaaloissa vain lääketieteellisin perustein. Tärkeimmät syyt ovat esinahan ahtaus eli fimioosi ja esinahan ihosairaudet kuten valkojäkäliä. Muita syitä ovat esinahan ahtauteen liittyvät tulehdukset ja kasvaimet sekä parafimioosi, jossa ahdas esinahka luiskahtaa terskan taakse aiheuttaen kivun ja pahenevan turvotuksen. THL HILMO-tilaston mukaan vuonna 2018 esinahan ahtauden korjausleikkauksia (toimenpidetunnus KGH10) tehtiin Suomessa 3 064 kpl. Esinahan ahtauden korjausleikkauksia / miesten ympärileikkauksia tehtiin vuonna 2019 Hyks-sairaanhoidon alueella noin 600 kpl. Näihin toimenpiteeseen liittyviä komplikaatioita todettiin noin 1–2 %:ssa tapauksista.

Aikuisten miesten ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia eli rituaali circumcisioita ei tiettävästi tehdä missään Suomen julkisen terveydenhuollon urologisissa yksiköissä. Suppean kyselyn perusteella urologisissa yksiköissä ei myöskään ole tullut esille muualla tehtyjen toimenpiteiden komplikaatioita viimeisten kahden vuoden aikana. Mahdollisten julkisen sairaanhoidon yksiköiden ulkopuolella syntyneiden ei-lääketieteellisistä syistä tehtyjen ympärileikkausten komplikaatioiden tarkemmaksi selvittämiseksi täytyisi käydä läpi potilasvakuutuskeskuksen vahinkoilmoitukset sekä julkisen terveydenhuollon päivystyspisteissä ja yksityisen terveydenhuollon yksiköissä kirjatut ympärileikkaustoimenpiteisiin liittyvät komplikaatiot.

Tyttöjen tai naisten sukuelinten silpomista ei Suomessa tietääksemme tehdä missään urologisissa yksiköissä. Suppean Suomen urologisissa yksiköissä tehdyn kyselyn perusteella tyttöjen tai naisten sukuelinten silpomiseen liittyviä komplikaatioita ei ole tullut aikuisurologian yksiköihin hoidettavaksi. Jos hoitoa vaativia komplikaatioita ilmenee, niin ne todennäköisesti hoidetaan ensisijaisesti gynekologisissa yksiköissä.

Helsingissä 12.2.2020

Suomen Urologiyhdistyksen puolesta

Kimmo Taari
Osastonylilääkäri, professori h.c.
Suomen Urologiyhdistyksen puheenjohtaja

Mika Matikainen
Ylilääkäri, linjajohtaja, dosentti
Suomen Urologiyhdistyksen hallituksen jäsen

HUS, Vatsakeskus, urologian linja
kimmo.taari@hus.fi